

ELTE BTK Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszék

/ MTA Judaisztikai Kutatóközpont

2007/08, I. (őszi) félév

Komoróczy Géza

Az ókori Kelet története, I:

A sumerektől az Akhaimenida dinasztiáig

BBN-ASZ-241/1, BBN-HEB-231, BBN-TÖR-202/1, HBN-031, TÖ-212/1

Péntek, 14:00–15:30

Múzeum körút 4, D épület, nagyelőadó

I. dolgozat

07/10/26

V á l a s z o k

NB: A dolgozatok nem osztályzatokat kapnak, hanem pontszámot. Az elv az, hogy a pontos és jó válaszok al-kérdésenként 2–2 pontot kapnak; ha a kérdés-blokkokban minden válasz jó és pontos, és ezeken felül a feltüntetett jutalompontokat; de a részben jó válasz legfeljebb 1 pont lehet; ha a blokkokban ilyen van, jutalompont nincs. A hegységek sorrendjénél csak a helyes válasz fogadható el

Helyezze el folyó mellé / közelébe az alábbi városokat:

Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz jó: + 3 pont

Assur	Tigris
Babylón	Euphratész
Girszu	Tigris
Kádes	Orontész
Ninive	Tigris
Szippar	Euphratész
Uruk	Euphratész

Mettől meddig tart (i. e. / i. sz.):

Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: + 10 pont

a 2. évezred B. C. E.	i. e. 2000–1001
a Kr. e. VI. század második évtizede	590–581
a zsidó világteremtési éra 5. évezrede	i. sz. 241–1240
A. D. V. század	401–500
az 50. olimpiasz	580–577
az i. e. VIII. század második fele	750–701

Nevezze meg a jelzett vizeket összekötő tengerszorosokat: Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: +10 pont

Akabai-öböl – Vörös-tenger	Tirán-szoros
Márvány-tenger – Égei-tenger (mai és antik név)	Dardanellák /
	Hellészpontosz
Márvány-tenger – Fekete-tenger (mai és antik név)	Boğazici / Boszporosz ~
	Bosporus
Perzsa-öböl – Ománi-öböl / Arab-tenger	Hormuz-szoros
Vörös-tenger – Adeni-öböl / Arab-tenger	Báb el-Mandeb

Írja fel Alexandrosz (Nagy Sándor) halálának évét: **i. e. 323** Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: + 3 pont

A. U. C.	431
olympiai éra (Ol.)	CXIV/2
B. C. E. / C. E.	323 B. C. E.

Mi a naptári év kezdete:

Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: + 3 pont

a babylóni naptárban	niszannu 1 (közel a tavaszponthoz)
a zsidó naptárban	tisri 1 / ros ha-sána, “az év feje / eleje”(közel az őszponthoz)
a julianusi naptárban	január 1

Helyezze el (sorszámozással) **K–Ny-i** irányban az alábbi hegységeket: Ha pontosan a helyes sorrend: 7 pont; egyébként: 0
(...) (3) Kopet-Dag — (...) (5) Kaukázus — (...) (7) Taurus — (...) (1) Pamir — (...) (6)
Pontus — (...) (4) Elburz — (...) (2) Hindukus

Határozza meg egy-két szóval:
dinasztia

Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: + 5 pont

kenotáfium	gör. “uralkodóház”, egy családból való (vagy más alapon
	összetartozó) uralkodók folyamatos sora
	gör. jelképes temetkezőhely, holttest nélküli sír

logogramma	gör. "szó-jegy", teljes szót jelölő írásjegy, amelynek több olvasata lehetséges, nyelv, nyelvtani helyzet stb. szerint (például, & = <i>et, és, and</i> stb.)
prae-	lat. "előtt", értsd: valamit megelőző; például, <i>prae-dinasztikus</i> = (Egyiptomban) a manethóni dinasztiákat megelőző kor
proto-	gör. "ősi", "eredeti", "elő-"; szerves előzmény; például, <i>proto-állam</i> = az a társadalmi hatalmi-irányítási forma, amelyből az állam kialakult
sztélé	gör. "felállított (kő)", rendszerint szabadon álló kő emlékoszlop, domborművel és / vagy felirattal
tell	arab "telep-halom", településrétegek maradványaiból felrétegződött domb
tumulus	lat. "földhányás", "halom", "sírdomb"; sírt (~építményt) borító nagyobb földhalom

Mit jelent:	Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: + 5 pont
<i>ante quem</i> dátum	"ami előtt", olyan kormeghatározás, amelynél csak a lehető legkésőbbi időpont ismeretes
<i>epagomena</i> (napok)	az egyiptomi naptárban 5 többlet-nap a 12×30 napos hónap és a szoláris év közötti különbség kiegyenlítésére
mozgóünnep	olyan kitüntetett nap (ünnep), amelynek időpontja naptárilag nincs rögzítve, és a hold fázisváltozásaihoz igazodik
szökőév	
a) a babylóni naptárban	13. hónap (1 többlet-hónap) beiktatása a naptári évbe
b) a zsidó naptárban	többlet-hónap beiktatása
c) a gregorián naptárban	1 többlet-nap (február 24!) beiktatása az évbe (minden olyan évben, amelynek száma, az a. d. / c. e. / Kr. sz. u. érában, 4-gyel osztható, kivéve azokat, amelyek 400-al oszthatók)

Hova torkollik:	Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: + 3 pont
Arnon	Jordán
Balih	Euphratész
Dijála	Tigris
Hábúr	Euphratész
Halüsz	Fekete-tenger
Orontész	Földközi-tenger

Mit jelent / mikor van:	Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: + 3 pont
<i>saeculum</i>	lat. "emberöltő" (33 év); "korszak"; évszázad
<i>solstitium</i>	nyári, illetve téli napforduló, az év leghosszabb és legrövidebb napja, június 22, illetve december 23
tavaszpont	a tavaszi napéjegyenlőség (<i>aequinoctium</i>) napja, március 21

Melyik mai országban van:	Pontos válasz: 2–2 pont, ha minden válasz teljes és jó: + 3 pont
Aleppo	Szíria
Büblösz	Libanon
Edfu	Egyiptom
Eridu	Irák
Gordion	Töröko.
Hattusas	Töröko.
Kalhu	Irák
Lákhis	Izrael
Madeba	Jordánia
Megiddo	Izrael
Szaisz	Egyiptom
Szúsza	Irán
Tell Amárna	Egyiptom
Ugarit	Szíria

07/10/26/KG